

EXAMEN D0E43 Publieke Economie

Prof. A. Decoster

Datum van het examen

VRAGENREEKS 1

NAAM:.....

RICHTING:.....

Dit voorbeeld examen bevat 15 vragen, geplukt uit de examens tussen juni 2010 en september 2013. Het echte examen bevat 30 vragen

INSTRUCTIES

Controle

Doorblader eerst dit examenboekje: het bevat **30 meerkeuzevragen** met viervoudige antwoordkeuze en één open vraag. Controleer of het volledig is en vraag zo nodig een nieuw boekje.

Identificatie

Controleer op uw computerantwoordblad: naam en voornaam.

Reeksnummer

Er werden verschillende vragenreeksen samengesteld. Het is dan ook absoluut noodzakelijk dat je op je computerantwoordblad aangeeft welke vragenreeks je hebt beantwoord. Je zal reeds gemerkt hebben dat dit boekje **reeks 1** uitmaakt. In het hokje van de vragenreeks op je computerantwoordblad vul je dus **reeks 1** in.

Antwoordblad

In de loop van het examen zal het computerantwoordblad door een surveillant worden uitgedeeld. Houd ter identificatie je studentenkaart klaar.

Beantwoord in eerste instantie de vragen **in dit examenboekje**. Daarna kan je het computerantwoordblad invullen.

Indien je een vraag wenst te beantwoorden, duid dan de letter van het volgens jou juiste alternatief aan. Indien je een vraag niet wenst te beantwoorden, duid dan het blanco bolletje aan bij het nummer van de vraag (dit is telkens het laatste bolletje). Maak de bolletjes goed zwart a.u.b.

Je geeft zowel het geprecodeerd antwoordblad als het examenboekje af op het einde van het examen.

Tijdsduur

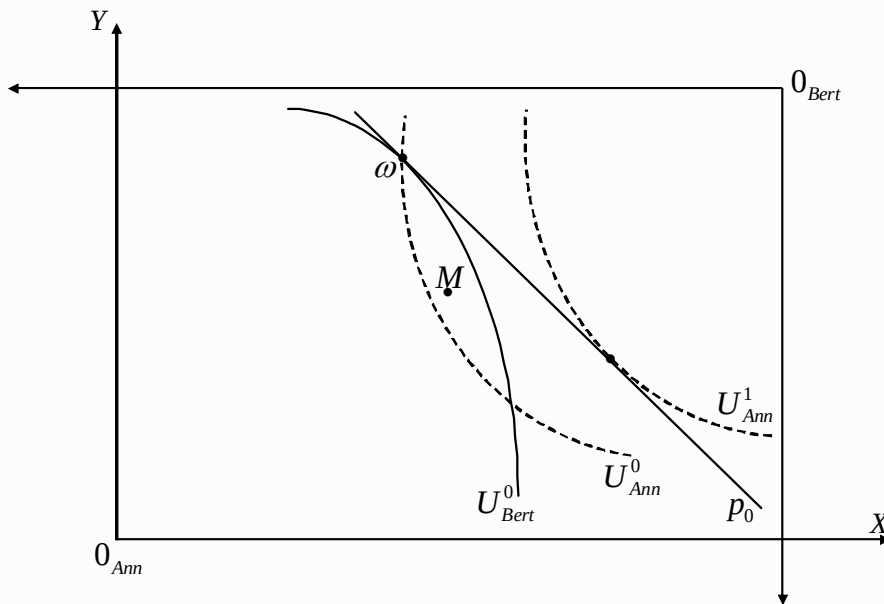
Je krijgt voor dit examen **3 uur**. Werk goed door zonder je te overhaasten.

Score

Bij elke meerkeuzevraag is maar één antwoord juist. Voor een correct antwoord krijg je één punt. Voor elk onjuist antwoord wordt 1/3 punt afgetrokken. Je hebt echter het recht items onbeantwoord te laten: je duid ze aan als blanco en ze worden noch positief noch negatief gewaardeerd.

VEEL SUCCES !!!

1. In onderstaande figuur stelt ω het initiële endowment voor en de indifferentiekrommen de voorkeurordening van twee individuen Ann en Bert over twee goederen X en Y . Stel dat de relatieve prijs gegeven wordt door prijslijn p_0 .

Welke van onderstaande uitspraken is juist?

- A) Aangezien indifferentiecurve U^0_{Bert} raakt aan prijslijn p_0 zal er geen ruil tot stand komen tussen Ann en Bert.
- B) Gegeven de voorkeuren van de consumenten weergegeven door de indifferentiecurven U_{Ann} en U_{Bert} , zal, vertrekkend van endowment ω en de prijs p_0 , goed X duurder en goed Y goedkoper moeten worden.
- C) Het endowment ω ligt op de Pareto-grens.
- D) Aangezien punt M in het lensvormig gebied ligt tussen U^0_{Ann} en U^0_{Bert} , kan punt M nooit op de Pareto-grens liggen.

2. Welke uitspraak is juist?

- A) Er is geen vraag naar een zuiver publiek goed omdat de marginale kosten om een extra eenheid van het goed te produceren gelijk zijn aan nul.
- B) Aangezien consumenten zich gedragen als vrijbuiters bij een zuiver publiek goed, spelen de voorkeuren van de burgers geen enkele rol bij het bepalen van de optimale hoeveelheid van het publiek goed.
- C) De Samuelson-regel karakteriseert de optimale hoeveelheid van een zuiver publiek goed als deze hoeveelheid waarbij de marginale resourcekost voor een extra eenheid van het goed gelijk is aan de som van de marginale bereidheden tot betalen van alle consumenten
- D) De Samuelson-regel voor de optimale hoeveelheid van een zuiver publiek goed stelt dat, aangezien iedereen dezelfde hoeveelheid van het goed consumeert, iedereen ook evenveel moet betalen.

3. Consument h veroorzaakt een negatieve externaliteit. Als we de marginale externe schade, veroorzaakt door het gedrag van consument h voorstellen door ME^h , dan geeft volgende uitdrukking voor deze marginale schade:

$$ME_{2,1}^h \equiv \sum_{k \neq h} \frac{1}{\frac{\partial U^k}{\partial x_2^k}} \cdot \frac{\partial U^k}{\partial x_1^h}$$

weer dat

- A) consument h schade veroorzaakt door de consumptie van goed x_2 ;
 B) dat de voorwaarde voor Pareto-efficiëntie moet aangepast worden tot

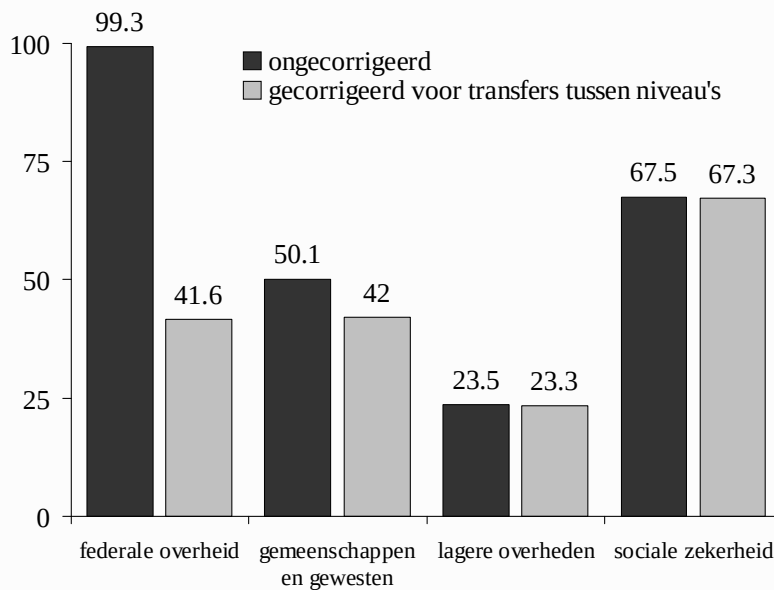
$$\frac{MU_1^h}{MU_2^h} + ME_{2,1}^h = \frac{MK_1}{MK_2} = \frac{p_1}{p_2};$$

- C) dat $ME_{2,1}^h$ positief is;
 D) dat de vraagcurve naar goed x_1 omhoog schuift met de afstand $ME_{2,1}^h$.
4. Een gemeenschap wordt geconfronteerd met de bouw van een fabriek die de lucht verontreinigt. De overheid wil het Coase-theorema toepassen en de verschillende actoren laten onderhandelen over een vergelijk. Welke van de volgende uitspraken is juist?
- A) Aangezien het de gemeenschap is die last heeft van de vervuiling leidt het uitroepen van de lucht tot eigendom van de gemeenschap tot een efficiëntere oplossing dan de lucht uitroepen tot eigendom van de fabriek.
 B) Aangezien het de fabriek is die vervuult, leidt het uitroepen van de lucht tot eigendom van de fabriek tot een efficiëntere oplossing dan de lucht uitroepen tot eigendom van de gemeenschap.
 C) Volgens het Coase-theorema maakt het, wat de efficiëntie van de uitkomst betreft, geen verschil aan wie de eigendomsrechten van de lucht worden toegekend.
 D) Volgens het Coase-theorema leidt geen van beide mogelijkheden wat betreft de toekenning van de eigendomsrechten op lucht, tot een efficiënte oplossing, omdat de verdelingsimplicaties verschillend zijn.
5. Welke van de van de volgende sociale welvaartsfuncties neemt niet noodzakelijk toe als we €1 herverdelen van de rijkste naar de armste persoon in de samenleving?
- A) De maximin sociale welvaartsfunctie.
 B) De utilitaristische sociale welvaartsfunctie, waarbij we veronderstellen dat de individuele welvaart gemeten wordt door het inkomen van het individu.
 C) de sociale welvaartsfunctie die geschreven wordt als $1-G$, waarbij G de Gini-coëfficiënt voorstelt van het inkomen.
 D) De ongewogen som van de welvaart van de individuen waarbij we dalend marginaal nut van inkomen veronderstellen in de individuele welvaartsmaatstaf.

6. De “first best interpersonal equity conditions”

- A) zorgen ervoor dat, na belasting, het marginaal nut van één extra euro voor elk individu gelijk is;
- B) zijn de uitdrukking van hoe ver we ons van de Paretogrens verwijderen als we herverdelen;
- C) drukken de administratiekosten van belastingheffing uit;
- D) kunnen enkel afgeleid en gebruikt worden als we werken met een Atkinson-Sociale WelvaartsFunctie.

7. In onderstaande grafiek tonen we de uitgaven van diverse overheidsniveaus in miljard € voor 2008 op twee verschillende manieren.

Uit deze grafiek kunnen we aflezen

- A) dat Gemeenschappen en Gewesten in grote mate de federale overheid financieren.
- B) dat de sociale zekerheid zelfbedruipend is.
- C) dat Entiteit I verantwoordelijk is voor het grootste deel van de uitgaven van de Gezamenlijke Overheid.
- D) dat Gemeenschappen en Gewesten een dotatie krijgen van 8,1 miljard euro.

8. Het feitelijk primair saldo

- A) verslechtert, ceteris paribus, als de intrestlasten toenemen;
- B) verschilt van het feitelijk saldo omdat het uitgezuiverd is voor conjuncturele veranderingen;
- C) drukt de structurele budgetruimte uit;
- D) is gelijk aan het feitelijke saldo vermeerderd met de intrestlasten.

9. Eén van de indicatoren die de Europese Commissie gebruikt om de lange termijn houdbaarheid van de overheidsfinanciën te beoordelen kan gedefinieerd worden als:

$$s_t = \sum_{k=1}^{T-t} \left(\frac{1+g}{1+i} \right)^k \cdot (ps_{t+k} + HI),$$

waarbij HI de indicator voorstelt.

Welke van de volgende uitspraken is waar? De indicator HI

- A) staat haaks op, en is dan ook ongerelateerd tot de 'tax gap indicator' van Blanchard.
- B) geeft aan hoeveel de primaire saldi permanent moeten veranderen om te voldoen aan de intertemporele budgetvergelijking van de overheid.
- C) stelt dat er, vertrekkend van een schuldgraad die positief is in het jaar t , in geen enkel toekomstig jaar nog een primair deficit mag zijn, wil men de schuldgraad niet laten exploderen.
- D) kan geen rekening houden met toekomstige kosten van de vergrijzing, want kijkt enkel naar het verleden.

10. De elasticiteit van de belastingontvangsten m.b.t. het belastbaar inkomen

- A) is gelijk aan het marginale tarief gedeeld door het gemiddelde tarief;
- B) is groter dan één voor een regressieve belasting;
- C) is gelijk aan nul voor een proportionele belasting;
- D) is constant voor een lineaire belastingfunctie met een vrijgesteld minimum en één marginaal tarief boven dat minimum.

11. Welke van de volgende uitspraken is waar? Het Ricardiaanse equivalentietheorema

- A) gaat ervan uit de private economische agenten latere belastingverhogingen anticiperen als de overheid nu tekorten opstapelt.
- B) is gebaseerd op heel grote multiplicatoren van fiscale en monetaire stimulusprogramma's.
- C) toont aan dat equivalente en compenserende variaties, die gebruikt worden bij de berekening van excess burdens, aan elkaar gelijk zijn als de inkomenseffecten gelijk zijn aan nul.
- D) voorspelt dat overheidsdeficits grote effecten uitlokken op de intrestvoet.

12. Onderstaande tabel komt uit het Rapport van de Hoge Raad van Financiën van januari 2010. Welke van de onderstaande uitspraken is juist?

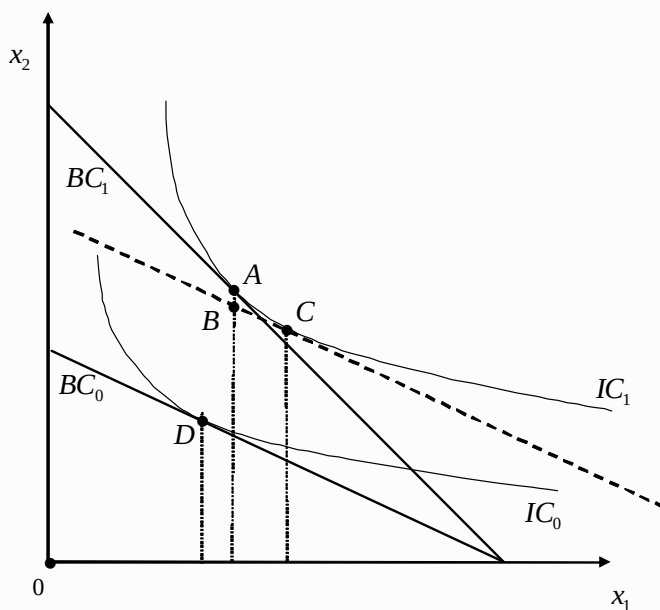
Effectieve en structurele begrotingssaldi en cyclische weerslagen							
% bbp behalve (1 tot 3)		2004	2005	2006	2007	2008	2009r
Effectieve reële groei	(1)	3,2%	1,8%	2,8%	2,9%	1,0%	-3,1%
Potentiële reële groei (EC)	(2)	1,7%	1,7%	1,8%	1,9%	1,7%	1,1%
Vershil	(3)=(1-2)	1,6%	0,0%	0,9%	1,1%	-0,7%	-4,2%
Output-gap (EC)	(4)	0,4%	0,4%	1,4%	2,4%	1,7%	-2,5%
Cycl. begrotingsweersl. (Niveau)	(5)	0,2%	0,2%	0,7%	1,3%	0,9%	-1,3%
One shots	(6)	0,8%	-2,0%	0,9%	-0,1%	0,0%	-0,8%
<i>pm. Totaal niet-discretionair</i>	(7)=(5+6)	1,0%	-1,8%	1,6%	1,2%	1,0%	-2,1%
Effectief primair saldo	(8)	4,4%	1,5%	4,2%	3,6%	2,6%	-2,4%
Idem, gecorrigeerd voor one shots	(9)=(8-6)	3,6%	3,5%	3,3%	3,7%	2,6%	-1,6%
Structureel primair saldo	(10)=(9-5)	3,3%	3,2%	2,6%	2,4%	1,6%	-0,3%
Rentelasten	(11)	4,7%	4,2%	3,9%	3,8%	3,8%	3,7%
Structureel saldo	(12)=(10-11)	-1,3%	-1,0%	-1,4%	-1,4%	-2,2%	-4,0%
Effectief saldo (NFB)	(13)=(8-11)	-0,3%	-2,7%	0,3%	-0,2%	-1,2%	-6,1%
Jaarlijkse evolutie (% bbp)							
Effectief primair saldo	(14)=d(8)	-0,8%	-2,9%	2,7%	-0,6%	-1,0%	-5,0%
Cyclische weerslagen & one shots	(15)=d(7)	0,4%	-2,8%	3,4%	-0,4%	-0,3%	-3,1%
* Cyclische	(16)=d(5)	0,8%	0,0%	0,5%	0,6%	-0,4%	-2,2%
* One shots	(17)=d(6)	-0,4%	-2,8%	2,9%	-0,9%	0,1%	-0,8%
Structureel primair saldo	(18)=d(10)	-1,2%	-0,1%	-0,6%	-0,2%	-0,8%	-1,9%
Structureel saldo	(19)=d(12)	-0,6%	0,4%	-0,4%	-0,1%	-0,7%	-1,9%

- A) Het negatieve structureel saldo van 1,4% in 2007 duidt aan dat we toen al in een recessie zaten.
- B) 4% van het geraamde tekort van 6,1% in 2009 is te wijten aan de conjuncturele effecten.
- C) Als we niet zo een forse conjunctuurinzinking hadden gekend, dan zou, volgens deze tabel, het tekort in 2009 niet 6,1% van het BBP, maar slechts 4% van het BBP bedragen.
- D) Had men in 2009 de raming van de potentiële groei niet verlaagd van 1,7% naar 1,1% in vergelijking met 2008, dan was de cyclische component van het overheidstekort in 2009 kleiner geweest, ceteris paribus.

13. Welke uitspraak is juist?

- A) Als een belasting geen gedragseffect uitlokt, dan is er ook geen excess burden verbonden aan deze belasting.
- B) Als we verdelingsaspecten buiten beschouwing laten, dan komt het minimaliseren van excess burden op hetzelfde neer als welvaart van een representatieve agent maximaliseren.
- C) Excess burden volgt uit het inkomenseffect bij prijsveranderingen.
- D) Als de Marshalliaanse en Hicksiaanse vraagcurve samenvallen, dan is er geen excess burden.

14. In onderstaande figuur stellen de rechten BC_0 en BC_1 budgetrechten voor in een tweegoederenruimte. Eén van de twee budgetrechten geeft de situatie weer vóór één van de twee goederen gesubsidieerd werd, de andere de situatie na subsidiëring.

Welke uitspraak is juist?

- A) Aangezien het hier niet om een belasting, maar om een subsidie gaat, is er geen sprake van Excess Burden.
- B) Aangezien het hier niet om een belasting, maar om een subsidie gaat is de excess burden negatief, en geeft deze maatstaf de welvaartswinst weer t.g.v. de subsidie.
- C) Het welvaartsverlies t.g.v. de subsidie wordt weergegeven door de meerkost AB van deze subsidie in vergelijking met een lump sum inkomenstransfer.
- D) Het welvaartsverlies van de subsidie wordt weergegeven door de Harberger driehoek ABC.

15. Stel dat we in het opzetten van het belastingsysteem enkel naar efficiëntie kijken, en verdeling verwaarlozen. Welke van de volgende uitspraken is juist als je je zou laten inspireren door de literatuur van de optimale belastingen?
- A) Volgens de Ramsey-regel moeten we de belastingstructuur zó uittekenen dat de inkomenselasticiteiten van alle belaste goederen gelijk worden aan elkaar.
 - B) Als de belastingstructuur optimaal is, dan zijn de excess burdens voor alle belaste goederen dezelfde.
 - C) Volgens de Ramsey-regel moet, bij afwezigheid van kruiselingse prijseffecten, de belasting invers proportioneel zijn met de eigen prijselasticiteit.
 - D) Als de belasting optimaal is moet de *Marginal Cost of Public Funds* voor alle belaste goederen aan elkaar gelijk zijn, niet de marginale excess burden.